

קלפי שיח רב־תחומי – 🏆 תיכון

חלק 2 מתוך 2 · 40 קלפים · 🔬 מדע וטבע · 🕯️ מורשת, חגים ומשפחה · 🏛️ אזרחות, כללים וקהילה · 🎨 אמנות ויצירה · 💰 כסף ובחירות כלכליות

תלמיד **להדפסה וגזירה**

✂️ איך מדפיסים?

1. הדפיסו דו־צדדי (היפוך לאורך הצד הארוך) – מאחורי כל קלף יודפסו שאלות ההמשך שלו. אפשר גם להדפיס חד־צדדי ולהדביק גב לגב.
2. גזרו לאורך הקווים המקווקווים.
3. מומלץ להדפיס על בריסטול או לנילון.

🌈 התחומים בחלק הזה

תחום	הקלפים
🌍 אדם, סביבה ומרחב	
💬 שפה, מילים וכוחן	
🤖 טכנולוגיה, עתיד ואנושיות	
🌱 חוסן אישי, בחירה ומנהיגות	
🤝 חברות ושייכות	
🔬 מדע וטבע	שאלה טובה · ספק ותגלית · מקומנו בטבע · שקט וטבע · אחריות סביבתית · אתיקה ובעלי חיים · מדע ויופי · גבולות המדע
🕯️ מורשת, חגים ומשפחה	השם כסיפור · מתכון כארכיון · חגים ושיח בין תרבויות · חפצים זוכרים · מהי משפחה? · סיפורים שעוברים · טקסים ומשמעות · שורשים וכנפיים
🏛️ אזרחות, כללים וקהילה	כללים והוגנות · שוויון והוגנות · זכויות וחובות · הרוב והמיעוט · נתינה והתנדבות · מרחב ציבורי · עומדים מהצד · אמון וסמכות
🎨 אמנות ויצירה	מה הופך משהו לאמנות? · מוזיקה ורגש · יופי ותרבות · אמנות ומחאה שקטה · תיאטרון ואמפתיה · השראה ומשמעת · שירה ותמונה · אמנות במרחב
💰 כסף ובחירות כלכליות	צורך, רצון וזהות · פרסום ושכנוע · חיסכון ודחיית סיפוק · מחיר וערך · עבודה ומשמעות · כלכלה של שיתוף · מתנה ויחסים · כסף דיגיטלי

כללי השיח

- מקשיבים עד הסוף.
- מדברים בגוף ראשון.
- מותר לוותר: "אני עובר/ת".
- מה שנאמר כאן – נשאר כאן.

מדע וטבע

שאלה טובה

מדענים רבים אמרו שהשאלה הנכונה חשובה מהתשובה. מה הופך שאלה ל'טובה' – במדע, בפילוסופיה ובחיים? ואיזו שאלה על העולם לא נותנת לכם מנוחה?

מדע

מדע וטבע

ספק ותגלית

בתולדות המדע, רעיונות שנחשבו ודאיים הופרכו, ותגליות גדולות נולדו מטעות או מספק. מה התפקיד של ספק בלמידה? והאם אפשר לחיות בלי ודאות בכלל?

מדע

מדע וטבע

מקומנו בטבע

האם האדם הוא חלק מהטבע, או שהוא עומד מחוצה לו ומעליו? איך התשובה לשאלה הזאת משפיעה על הדרך שבה אנחנו בונים ערים, מגדלים מזון ומשתמשים במשאבים?

גיאוגרפיה

מדע וטבע

שקט וטבע

מחקרים מצביעים על כך ששהייה בטבע משפיעה על מצב הרוח ועל הריכוז. למה, לדעתכם? ומה קורה לחברה שבה ילדים ובני נוער כמעט לא פוגשים טבע?

מדע

מדע וטבע

אחריות סביבתית

שינויי סביבה הם אתגר עולמי, אבל ההחלטות היומיומיות הן של כל אחד מאיתנו. האם האחריות העיקרית מוטלת על הפרט, על הקהילה או על מקבלי ההחלטות הגדולים? ואיך נמנעים מייאוש מול בעיה גדולה?

גיאוגרפיה

מדע וטבע

אתיקה ובעלי חיים

יש לנו אחריות כלפי בעלי חיים – אבל כמה? אילו שיקולים צריכים להנחות אותנו בגידול, בשמירה על בתי גידול ובשימוש בבעלי חיים לצורכי האדם?

מדע

מדע וטבע

מדע ויופי

יש האומרים שההסבר המדעי 'מפרק' את הקסם של קשת או של שמי לילה; אחרים טוענים שההבנה רק מעמיקה את הפליאה. מה דעתכם? ומה משותף לחוקר/ת ולאמן/ית?

אמנות

מדע וטבע

גבולות המדע

מדע יכול לשנות גנים, לבנות מכונות חכמות ולהאריך חיים. האם כל מה שאפשר לעשות – גם ראוי לעשות? מי צריך להחליט על הגבולות: מדענים, חברה או כל אדם לעצמו?

מדע

מורשת, חגים ומשפחה

השם כסיפור

שם הוא המתנה הראשונה שאדם מקבל, ולעיתים הוא נושא היסטוריה, תקווה או זיכרון. עד כמה השם שלנו מעצב את הזהות – ומה המשמעות של אנשים שבוחרים לשנות את שמם, למשל עם מעבר לארץ חדשה?

מורשת

מורשת, חגים ומשפחה

מתכון כארכיון

מאכל משפחתי יכול להיות ארכיון של הגירות, עוני, שפע וחג. איזה מאכל – בבית שלכם או של חברים – מספר סיפור על מקום ועל דורות? ומה קורה לזהות כשמתכון משתנה כדי להתאים לארץ חדשה?

מורשת

מורשת, חגים ומשפחה

חגים ושיח בין תרבויות

בחרו חג או מנהג – שלכם או של קהילה אחרת בארץ. מה הרעיון האוניברסלי שמסתתר בו, ואיך היכרות עם חגים של אחרים יכולה לחזק שיח בין קהילות? מה הגבול בין סקרנות מכבדת לבין ניכוס?

מורשת

מורשת, חגים ומשפחה

חפצים זוכרים

חפץ ישן – מכתב, כלי, תמונה – יכול לשמש עד לתקופה שכבר איננה. מה החפץ 'יודע' שספרי ההיסטוריה לא מספרים? ומה ההבדל בין היסטוריה של מדינות לבין היסטוריה של משפחה?

ספרות

מקומנו בטבע + המשך

שאלות המשך:

- השוו בין שתי השקפות – האדם כשליט הטבע והאדם כשומר הטבע. מה כל אחת מצדיקה?
- הביאו דוגמה ממקום בארץ שבו יחסי אדם וטבע השתנו לאורך השנים.

האדם הוא ___ של הטבע, ולכן ___.

כתבו טקסט קצר מנקודת מבטו של נהר, עץ או מדבר על בני האדם.

שיתוף רשות

ספק ותגלית + המשך

שאלות המשך:

- מתי ספק הופך מכלי מחשבה למחסום? איך מבחינים בין ספקנות בריאה לבין הכחשה?
- הביאו דוגמה לרעיון מדעי שהשתנה לאורך ההיסטוריה. מה גרם לשינוי?

ספק עוזר ללמוד כש___.

כתבו מכתב מדען/ית דמיוני/ת לעצמו/ה, ברגע שבו גילה/תה שטעה/תה.

שיתוף רשות

שאלה טובה ? + המשך

שאלות המשך:

- האם יש שאלות שהמדע לעולם לא יוכל לענות עליהן? אילו, ולמה?
- מה ההבדל בין שאלה שמחפשת ידע לבין שאלה שמחפשת משמעות?

שאלה טובה היא שאלה ש___.

נסחו שאלת חקר אמיתית, השערה וניסוי פשוט לבדיקתה.

שיתוף רשות

אתיקה ובעלי חיים + המשך

שאלות המשך:

- האם לבעלי חיים יש 'זכויות', או שיש לנו רק חובות כלפיהם? מה ההבדל?
- מה מחקרים על התנהגות בעלי חיים מלמדים אותנו על עצמנו?

אחריותנו כלפי בעלי חיים כוללת ___.

כתבו 'הצהרת אחריות' של חמישה סעיפים כלפי בעלי חיים בסביבה שלכם.

שיתוף רשות

אחריות סביבתית + המשך

שאלות המשך:

- הציגו טיעון שלפיו מעשים אישיים קטנים הם חשובים, וטיעון שלפיו הם כמעט חסרי משמעות. מה דעתכם?
- איך מדברים על בעיה סביבתית בלי להפחיד ובלי להקטין?

האחריות לסביבה מוטלת על ___ כי ___.

כתבו הצעה מפורטת לשינוי סביבתי אחד בבית הספר: מה, מי, מתי ואיך נמדוד הצלחה.

שיתוף רשות

שקט וטבע + המשך

שאלות המשך:

- האם כל אחד יכול להגיע לטבע באותה קלות? מה זה אומר על הוגנות בתכנון ערים?
- תארו רגע בטבע שבו הרגשתם משהו שקשה להסביר.

הטבע עושה לנו ___ כי ___.

תכננו 'שיעור בחוץ' בכל מקצוע שתבחרו – מה תלמדו ואיפה?

שיתוף רשות

השם כסיפור + המשך

שאלות המשך:

- האם שם 'מחייב'? הציגו טיעון בעד וטיעון נגד.
- הביאו דמות מן הספרות או מן התנ"ך ששמה מנבא את גורלה. האם זה משכנע אתכם?

השם שלי מספר ___, ולא מספר ___.

כתבו קטע קצר בגוף ראשון: 'השם שלי הוא חלון ל...' (אפשר לבחור שם של דמות).

שיתוף רשות

גבולות המדע + המשך

שאלות המשך:

- הביאו דוגמה דמיונית להמצאה שהייתם מתנגדים לה גם אם הייתה בטוחה לגמרי. למה?
- איך ספרות מדע בדיוני עוזרת לנו לחשוב על העתיד?

מדע צריך גבול כש___.

כתבו פתיחה של סיפור מדע בדיוני שמציג דילמה מדעית אחת.

שיתוף רשות

מדע ויופי + המשך

שאלות המשך:

- הביאו דוגמה לתגלית מדעית שהשפיעה על אמנות או ספרות.
- האם יופי של משוואה דומה ליופי של שיר? איך?

הבנה מדעית ___ את הפליאה, כי ___.

כתבו שיר שבו כל שורה מכילה מושג מדעי אחד.

שיתוף רשות

חפצים זוכרים + המשך

שאלות המשך:

- איזה חפץ של היום ישמש היסטוריונים בעוד מאה שנה – ומה הם יבינו ממנו עלינו, אולי בטעות?
- מה הסכנה ב'רומנטיזציה' של העבר דרך חפצים?

החפץ ___ מעיד על ___.

כתבו תיאור מוזיאוני (כמו שלט בתערוכה) לחפץ יומיומי מהחדר שלכם.

שיתוף רשות

חגים ושיח בין תרבויות + המשך

שאלות המשך:

- האם אפשר להעריך מנהג בלי להאמין בו? איך?
- מצאו ערך משותף לשני חגים מתרבויות שונות.

בחג ___ מסתתר הרעיון ש___.

כתבו פסקה שמסבירה חג לאדם מתרבות אחרת – בכבוד, בלי הנחות מוקדמות.

שיתוף רשות

מתכון כארכיון + המשך

שאלות המשך:

- האם 'שינוי' של מתכון הוא בגידה במסורת או החייאה שלה?
- איך אוכל מופיע בספרות כמסמל זיכרון? הביאו דוגמה.

המאכל ___ שומר על ___.

כתבו 'מתכון' שבו הכמויות הן זיכרונות והשלבים הם סיפור.

שיתוף רשות

מורשת, חגים ומשפחה

מהי משפחה?

משפחות היום מגיעות בצורות רבות: הורה יחיד, שני הורים, סבים מגדלים, משפחות מורכבות, אחים מבחירה. מה בכל זאת הופך קבוצת אנשים למשפחה – דם, בחירה, אחריות או אהבה?

חברה

מורשת, חגים ומשפחה

סיפורים שעוברים

הרבה סיפורים משפחתיים וקהילתיים עוברים בעל פה, ונעלמים כשאין מי שיספר. מה הערך בהקלטה ובתיעוד של סיפורי חיים? ואיך הסיפור משתנה כשמספרים אותו שוב ושוב?

מורשת

מורשת, חגים ומשפחה

טקסים ומשמעות

טקסים – גדולים כמו חג וקטנים כמו ארוחה משותפת – נותנים לזמן קצב ומשמעות. למה בני אדם בכל התרבויות זקוקים לטקסים? ומה קורה לחברה שהטקסים שלה נחלשים?

מורשת

מורשת, חגים ומשפחה

שורשים וכנפיים

משפחה, קהילה ומורשת נותנות לנו 'שורשים' – ובו בזמן אנחנו מבקשים 'כנפיים' כדי לבחור דרך משלנו. איך מאזנים בין נאמנות למה שקיבלנו לבין חופש להיות אחרים?

חוסן

אזרחות, כללים וקהילה

כללים והוגנות

למה אנחנו צריכים כללים? האם כלל הוא הסכם שנועד להגן על כולם, או כלי שבו החזק מגביל את החלש? ומה צריך לקרות כשכלל מסוים נראה לא הוגן?

אזרחות

אזרחות, כללים וקהילה

שוויון והוגנות

שוויון פירושו לתת לכולם אותו דבר; הוגנות פירושה לתת לכל אחד את מה שהוא צריך. מתי שני העקרונות מתנגשים – בכיתה, בספורט, בחברה – ואיך מכריעים ביניהם?

אזרחות

אזרחות, כללים וקהילה

זכויות וחובות

כל זכות שיש לנו – להתבטא, ללמוד, לפרטיות – מחייבת מישהו אחר. האם יש זכות שאין לצידה חובה? ומה קורה בחברה שבה אנשים זוכרים רק את הזכויות שלהם?

אזרחות

אזרחות, כללים וקהילה

הרוב והמיעוט

הכרעת רוב היא דרך מקובלת לקבל החלטות – בכיתה, בקבוצה, בוועד שכונה. אבל מה מגן על מי שבמיעוט? איך בונים קבוצה שבה מי שהפסיד בהצבעה עדיין מרגיש שייך ומוגן?

אזרחות

אזרחות, כללים וקהילה

נתינה והתנדבות

מתנדבים נותנים זמן וכוח בלי לקבל כסף. מה מניע אנשים לתת? והאם 'אלטרואיזם טהור' קיים, או שכל נתינה מכילה גם רווח אישי – הנאה, הערכה, משמעות? האם זה פוגם בה?

חברה

אזרחות, כללים וקהילה

מרחב ציבורי

גינה, ספסל, תחנה, כיכר – המרחב הציבורי שייך לכולם, אבל לא תמיד מתאים לכולם. איך נראה רחוב שתוכנן גם בשביל ילדים, קשישים ואנשים עם מוגבלות? ומי צריך להשתתף בתכנון?

גיאוגרפיה

אזרחות, כללים וקהילה

עומדים מהצד

כשאנחנו רואים פגיעה – בכיתה, ברחוב, ברשת – לא פעם אנחנו שותקים. מה גורם ל'אפקט הצופה מהצד', ואיזו אחריות מוסרית יש למי שראה? האם שתיקה היא גם בחירה?

חברה

אזרחות, כללים וקהילה

אמון וסמכות

קבוצה, כיתה וקהילה נשענות על אמון – בין שווים ובין בעלי סמכות לבין מי שמושפע מהם. מה בונה אמון כזה, ומה שובר אותו? והאם לסמכות 'מגיע' אמון, או שעליה להרוויח אותו?

אזרחות

🎉 טקסים ומשמעות — המשך

שאלות המשך:

- האם אפשר לייצר טקס חדש שירגיש 'אמיתי'? מה הוא צריך?
- השוו בין טקס מעבר אחד שאתם מכירים לטקס מעבר בתרבות אחרת.

💡 טקס נותן לנו ___.

✍️ תכננו טקס מעבר קצר לסיום שנת לימודים: סמל, מילים ופעולה.

🤝 שיתוף רשות

🧂 סיפורים שעוברים — המשך

שאלות המשך:

- האם סיפור משפחתי צריך להיות 'מדויק' כדי להיות אמיתי?
- אילו שאלות הייתם שואלים מבוגר/ת משמעותי/ת כדי להבין את התקופה שבה גדל/ה?

💡 סיפור שעובר מדור לדור משתנה כי ___.

✍️ תכננו ראיון תיעודי: חמש שאלות פתוחות ושאלה אחת מפתיעה.

🤝 שיתוף רשות

🏡 מהי משפחה? — המשך

שאלות המשך:

- האם משפחה היא דבר שנולדים אליו, או דבר שבונים? הציגו את שתי העמדות.
- הביאו יצירה – ספר, סרט או מחזה – שמציגה משפחה לא שגרתית. מה היא מלמדת?

💡 משפחה נוצרת כש___.

✍️ כתבו הגדרה 'מילונית' חדשה למשפחה, שתתאים לכל הצורות.

🤝 שיתוף רשות

⚖️ שוויון והוגנות — המשך

שאלות המשך:

- האם התאמות לתלמידים מסוימים הן 'הטבה' או צדק? הציגו את שתי העמדות.
- מי צריך להחליט מה כל אחד צריך, ובאילו קריטריונים?

💡 הוגנות עדיפה על שוויון כש___.

✍️ כתבו דילמה קצרה מהכיתה שבה שוויון והוגנות מתנגשים, והציעו פתרון.

🤝 שיתוף רשות

📜 כללים והוגנות — המשך

שאלות המשך:

- הציגו את ההבדל בין 'חוקי' לבין 'צודק'. האם הם תמיד חופפים?
- הביאו דוגמה מספרות שבה דמות מפרה כלל מתוך מצפון. האם הייתם עושים כמוה?

💡 כלל הוגן הוא כלל ש___.

✍️ נסחו כלל חדש לכיתה ושלושה מבחנים להוגנותו.

🤝 שיתוף רשות

🌪️ שורשים וכנפיים — המשך

שאלות המשך:

- האם אפשר לשמור על מורשת ולשנות אותה בו בזמן? הביאו דוגמה.
- הביאו דמות מספרות שנקרעה בין המסורת של הבית לבין עולם חדש. איך היא פתרה את המתח, אם בכלל?

💡 מהשורשים שלי אקח ___, ולכנפיים אוסיף ___.

✍️ כתבו דיאלוג בין 'השורש' ל'כנף' שבתוככם.

🤝 שיתוף רשות

🤍 נתינה והתנדבות — המשך

שאלות המשך:

- האם צריך לחייב בני נוער להתנדב? טענו בעד ונגד.
- מה ההבדל בין צדקה לבין שותפות? איך נותנים בלי להשפיל?

💡 נתינה משמעותית היא כש___.

✍️ כתבו הצעה לפרויקט התנדבות קטן שמתאים לכם: מי, מה, איפה ולמה.

🤝 שיתוף רשות

🧊 הרוב והמיעוט — המשך

שאלות המשך:

- האם הרוב יכול 'לטעות'? הביאו דוגמה מההיסטוריה (בלי אירועים אקטואליים).
- השוו בין הכרעת רוב, הסכמה של כולם והגרלה – מתי כל אחת מתאימה?

💡 הרוב צריך להחליט, אבל ___.

✍️ נסחו 'תקנון הצבעה' לכיתה שמגן גם על המיעוט.

🤝 שיתוף רשות

🤝 זכויות וחובות — המשך

שאלות המשך:

- האם לבני נוער צריכות להיות אותן זכויות כמו למבוגרים? באילו תחומים כן ובאילו לא?
- הביאו דוגמה להתנגשות בין שתי זכויות, ואיך הייתם מאזנים ביניהן.

💡 הזכות ל___ מחייבת ___.

✍️ נסחו 'אמנה' של שלוש זכויות ושלוש חובות של בני נוער בקהילה.

🤝 שיתוף רשות

🏛️ אמון וסמכות — המשך

שאלות המשך:

- מתי נכון לערער על סמכות, ומתי נכון לסמוך עליה גם בלי להבין הכול?
- תנו דוגמה למעשה קטן של מבוגר/ת שבנה אצלכם אמון.

💡 אמון נבנה כש___, ונשבר כש___.

✍️ כתבו 'חוזה אמון' בין כיתה למחנך/ת – שלושה סעיפים לכל צד.

🤝 שיתוף רשות

🧍 עומדים מהצד — המשך

שאלות המשך:

- מה ההבדל בין התערבות אמיצה לבין התערבות שעלולה להחמיר? איך שוקלים?
- הביאו דוגמה מספרות שבה דמות 'ראתה ושתקה' – ומה המחיר.

💡 מי שרואה פגיעה יכול ___.

✍️ כתבו שלוש דרכים להגיב לפגיעה – ישירה, שקטה ובעזרת מבוגר/ת.

🤝 שיתוף רשות

🏘️ מרחב ציבורי — המשך

שאלות המשך:

- הביאו דוגמה למקום בעיר או ביישוב שמרגיש 'לא שלכם'. מה גורם לזה?
- איך גיאוגרפיה עירונית משפיעה על בדידות או על קהילתיות?

💡 מרחב ציבורי טוב הוא מרחב ש___.

✍️ שרטטו תוכנית לכיכר שכונתית ששלושה דורות ירצו לשבת בה.

🤝 שיתוף רשות

אמנות ויצירה

מה הופך משהו לאמנות?

כתם צבע על בד, חפץ יומיומי בגלריה, מנגינה של שלושה צלילים – מה הופך משהו לאמנות: כוונת היוצר/ת, המקום שבו הוא מוצג, או מה שקורה בלב של מי שמתבונן?

אמנות

אמנות ויצירה

מוזיקה ורגש

מוזיקה מעוררת בנו רגשות חזקים גם בלי מילים. איך זה קורה – דרך הזיכרון, הקצב, הגוף, התרבות? ולמה אותו צליל יכול לשמח אדם אחד ולהעציב אחר?

אמנות

אמנות ויצירה

יופי ותרבות

האם יופי הוא אוניברסלי, או שהוא נלמד מהתרבות שבה גדלנו? ומה קורה כשתרבות אחת מכתיבה סטנדרט יופי לאחרות? חשבו על אמנות, אדריכלות וטבע – ולא על מראה של אנשים.

אמנות

אמנות ויצירה

אמנות ומחאה שקטה

יצירה יכולה להעלות שאלות על צריכה, פסולת, בדידות או הוגנות – בלי לנאום. איך אמנות משנה את דעתם של אנשים בדרך שנאום לא מצליח? ומה הסכנה באמנות שהופכת למסר בלבד?

אמנות

אמנות ויצירה

תיאטרון ואמפתיה

כשמשחקים דמות אחרת, נכנסים לרגע לנעליים של מישהו אחר. האם תיאטרון וספרות מגדילים את היכולת שלנו להבין אנשים שונים מאיתנו? ואם כן – למה אנשים שקוראים הרבה אינם תמיד אמפתיים יותר?

ספרות

אמנות ויצירה

השראה ומשמעת

האם יצירה נולדת מרגע של השראה, או מעבודה עקבית ושגרה? אמנים רבים מעידים שההשראה 'מגיעה בזמן העבודה'. מה דעתכם, ואיך זה נכון גם לכתיבת עבודה או לאימון ספורט?

חוסן

אמנות ויצירה

שירה ותמונה

מילים ותמונות מספרות סיפורים בדרכים שונות. מה שיר יכול לומר שתמונה לא יכולה – ולהפך? בחרו יצירה חזותית וכתבו לה שורת שיר שמוסיפה לה שכבה חדשה.

ספרות

אמנות ויצירה

אמנות במרחב

ציורי קיר, פסלים, מבנים ותאורה מעצבים את האופן שבו אנחנו חווים מקום. האם אמנות ציבורית שייכת לכולם? מי צריך להחליט מה יוצג ברחוב – ומה קורה כשהיא מעוררת מחלוקת בין תושבים?

גיאוגרפיה

כסף ובחירות כלכליות

צורך, רצון וזהות

חוקרים של התנהגות צרכנית טוענים שאנחנו קונים לא רק חפצים אלא גם זהות ותחושת שייכות. האם זה נכון אצלכם? איך מבחינים בין צורך אמיתי לבין רצון שנוצר כדי למלא משהו אחר?

כלכלה

כסף ובחירות כלכליות

פרסום ושכנוע

פרסומות משתמשות ברגש, בפחד להחמיץ ובשייכות כדי לשכנע. איפה עובר הגבול בין שכנוע לגיטימי למניפולציה? ואיך מפתחים 'חיסון' צרכני בלי להפוך לציניים לגמרי?

לשון

כסף ובחירות כלכליות

חיסכון ודחיית סיפוק

מחקרים מפורסמים בדקו את היכולת של ילדים לחכות לפרס גדול יותר. למה דחיית סיפוק כל כך קשה, ועד כמה היא תלויה באופי ועד כמה בנסיבות – אמון, ביטחון, יציבות?

כלכלה

כסף ובחירות כלכליות

מחיר וערך

'הכול עולה כסף' – אבל לא לכל דבר יש מחיר. מה ההבדל בין מחיר לבין ערך? האם יש דברים שאסור שיהיו בעלי מחיר, כמו חברות, זמן או טבע? ומה קורה כשמנסים בכל זאת לתמחר אותם?

כלכלה

יופי ותרבות ➕ המשך

שאלות המשך:

- הביאו דוגמה לדבר שנחשב יפה בתרבות אחת ומוזר באחרת.
- האם 'מכוער' יכול להיות חלק מיצירה גדולה? למה אמנים בוחרים בו?

💡 יופי בעיניי הוא ___, ולא ___.

✍️ צלמו או ציירו בדמיון דבר 'לא יפה' וכתבו עליו פסקה שמגלה בו יופי.

🤝 שיתוף רשות

מוזיקה ורגש ➕ המשך

שאלות המשך:

- האם יש מוזיקה 'אוניברסלית', שכל בני האדם יבינו באותו אופן? מה דעתכם?
- בחרו יצירה מוזיקלית (בלי מילים) ותארו בכתב את הסיפור שהיא מספרת לכם.

💡 מוזיקה מעוררת רגש כי ___.

✍️ כתבו 'פסקול' לשלוש סצנות מספר שקראתם: איזה צליל לכל סצנה ולמה.

🤝 שיתוף רשות

מה הופך משהו לאמנות? ➕ המשך

שאלות המשך:

- הציגו יצירה שנחשבה בתקופתה 'לא אמנות' והתקבלה מאוחר יותר. מה השתנה?
- האם יש אמנות 'טובה' ו'רעה', או רק אמנות שמדברת אלינו או לא?

💡 משהו הופך לאמנות כש___.

✍️ כתבו 'שלט גלריה' רציני ומשכנע לחפץ פשוט מהקלמר שלכם.

🤝 שיתוף רשות

השראה ומשמעת ➕ המשך

שאלות המשך:

- מה עושים ב'מחסום כתיבה'? הציעו שלוש אסטרטגיות.
- האם אפשר ללמד יצירתיות? הציגו טיעון בעד ונגד.

💡 השראה מגיעה כש___.

✍️ כתבו 'טקס יצירה' אישי: מקום, שעה, הרגל אחד שעוזר לכם להתחיל.

🤝 שיתוף רשות

תיאטרון ואמפתיה ➕ המשך

שאלות המשך:

- איזו דמות קשה לכם במיוחד 'להבין'? מה היה עוזר לכם להיכנס לנעליה?
- מה ההבדל בין אמפתיה להסכמה?

💡 תיאטרון עוזר להבין את האחר כי ___.

✍️ כתבו מונולוג קצר של דמות שאתם לא מסכימים איתה – בכנות ובלי לעג.

🤝 שיתוף רשות

אמנות ומחאה שקטה ➕ המשך

שאלות המשך:

- האם יצירה חייבת 'לומר משהו'? הציגו עמדה ועמדה נגדית.
- תכננו יצירה מחומרים ממוחזרים שמעוררת שאלה על הסביבה – בלי מילה אחת.

💡 יצירה משפיעה יותר מנאום כש___.

✍️ כתבו תיאור של מיצב שאתם מדמיינים: חומרים, מקום, ומה הצופה ירגיש.

🤝 שיתוף רשות

צורך, רצון וזהות ➕ המשך

שאלות המשך:

- האם 'צורך' הוא דבר קבוע, או שהוא משתנה בין תרבויות ותקופות? הביאו דוגמה.
- מה ההבדל בין צריכה שמשמחת לבין צריכה שמרוקנת?

💡 קנייה משמחת אותי כש___.

✍️ כתבו 'יומן קניות' של שבוע (אמיתי או דמיוני) ומיינו כל פריט לצורך או רצון.

🤝 שיתוף רשות

אמנות במרחב ➕ המשך

שאלות המשך:

- מה ההבדל בין אמנות רחוב לבין השחתה? מי קובע?
- איך אדריכלות של מבנה משפיעה על התחושה של מי שלומד או גר בו?

💡 אמנות ציבורית צריכה ___.

✍️ תכננו יצירה ציבורית למקום מוכר: מה, איפה, ואיזו שאלה היא מעוררת.

🤝 שיתוף רשות

שירה ותמונה ➕ המשך

שאלות המשך:

- האם תרגום של שיר לתמונה (או של תמונה לשיר) הוא תמיד אובדן? או אולי רווח?
- הביאו שיר שאתם מכירים שמרגיש 'ציורי'. מה יוצר את התחושה?

💡 מילים מוסיפות לתמונה ___.

✍️ כתבו שיר אקפרסיס – שיר שמתאר יצירת אמנות ומדבר אליה.

🤝 שיתוף רשות

מחיר וערך ➕ המשך

שאלות המשך:

- הציגו טיעון שלפיו דווקא תמחור של משאב טבע יכול להגן עליו. מה דעתכם?
- מה הדבר הכי יקר לכם שאין לו מחיר?

💡 ___ חסר מחיר, כי ___.

✍️ כתבו 'מחירון' הומוריסטי לדברים שאין להם מחיר, והסבירו את הרעיון שבו.

🤝 שיתוף רשות

חיסכון ודחיית סיפוק ➕ המשך

שאלות המשך:

- האם 'לחיות את הרגע' ולבזבז היא בהכרח טעות? הציגו טיעון בעדה.
- מה ההבדל בין חיסכון לקמצנות?

💡 דחיית סיפוק קלה יותר כש___.

✍️ תכננו תוכנית חיסכון לחצי שנה, עם יעד, סכום חודשי ו'פרס' בדרך.

🤝 שיתוף רשות

פרסום ושכנוע ➕ המשך

שאלות המשך:

- נתחו פרסומת אחת (בלי שם מותג) לפי שלושה רכיבים: מסר, קהל יעד ורגש. מה גיליתם?
- האם פרסומות של מטרות טובות משתמשות באותם טריקים? האם זה לגיטימי?

💡 מניפולציה מתחילה כש___.

✍️ כתבו פרסומת לאותו מוצר פעמיים: פעם בשכנוע הוגן ופעם במניפולציה, והסבירו את ההבדל.

🤝 שיתוף רשות

גיליון 4 – צד קדמי (קלפים 37–40)

כסף ובחירות כלכליות

עבודה ומשמעות

עבודה נותנת לנו כסף – אבל גם זהות, משמעות, קשרים ושגרה. מה חשוב לכם יותר בעבודה עתידית: שכר, עניין, השפעה או זמן פנוי? ואיך החלטה כזאת משתנה לאורך החיים?

כלכלה

כסף ובחירות כלכליות

כלכלה של שיתוף

השאלת חפצים, החלפת בגדים, נסיעה משותפת – כלכלה של שיתוף יכולה לחסוך כסף, משאבים ובדידות. מה נדרש כדי שהיא תעבוד – אמון, כללים, קהילה? ומה עלול להשתבש?

חברה

כסף ובחירות כלכליות

מתנה ויחסים

מתנה היא לא רק חפץ – היא מסר על יחסים. מה הופך מתנה למשמעותית? האם מתנה יקרה מחייבת? ואיך תרבויות שונות רואות את מעשה הנתינה וההדדיות?

מורשת

כסף ובחירות כלכליות

כסף דיגיטלי

תשלום בלחיצה, קניות קטנות בתוך משחקי מחשב, מנויים שמתחדשים לבד – כסף שאי אפשר לראות. האם הוא משנה את היחס שלנו לבזבוז ולערך? ואיזו אחריות יש למי שמעצב את כפתור 'קנה עכשיו'?

טכנולוגיה

גיליון 4 – צד אחורי

מתנה ויחסים + המשך

שאלות המשך:

- האם מתנה בלי כסף – זמן, מכתב, עזרה – שווה יותר? מתי כן ומתי לא?
- מה עושים כשמתנה יוצרת אי נוחות או תחושת חוב?

מתנה משמעותית היא כזו ש___.

✍️ כתבו מכתב שמצורף למתנה בלי מחיר, והסבירו מה הוא נותן.

שיתוף רשות

כלכלה של שיתוף + המשך

שאלות המשך:

- האם שיתוף מתאים לכל תרבות ולכל אדם? למה יש מי שמעדיף בעלות?
- הציעו מיזם שיתוף לשכבה שלכם. מה יהיו כלליו?

שיתוף מצליח כש___.

✍️ כתבו תקנון קצר ל'ספריית חפצים' שכונתית.

שיתוף רשות

עבודה ומשמעות + המשך

שאלות המשך:

- האם עבודה שאין בה משמעות שווה פחות, גם אם היא משתלמת? הציגו את שני הצדדים.
- מה עבודה ראשונה – גם קטנה – מלמדת שלא לומדים בכיתה?

בעבודה הכי חשוב לי ___ כי ___.

✍️ כתבו מודעת דרושים לעבודת החלומות שלכם – כולל מה אתם מציעים בתמורה.

שיתוף רשות

כסף דיגיטלי + המשך

שאלות המשך:

- הציגו טיעון שלפיו כסף דיגיטלי דווקא עוזר לנהל תקציב טוב יותר.
- אילו שלושה הרגלים הייתם מלמדים אחים/אחיות צעירים יותר לפני שהם קונים ברשת?

כסף שלא רואים גורם לנו ___.

✍️ עצבו 'מסך אזהרה' ידידותי שמופיע לפני קנייה ברשת.

שיתוף רשות